

Πασχαλία Τρανλού

Ήθελα μόνο ένα αντίο

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

71η ΧΙΛΙΑΔΑ

Ε Π Π Η Ν Ι Κ Η Π Ο Γ Ο Τ Ε Χ Ν Ι Α

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ήθελα μόνο ένα αντίο**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Πασχαλία Τραυλού
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Δημοσθένης Κερασιδης
ΦΩΤ. ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Από το βιβλίο «Η Σμύρνη» του Μανόλη Μεγαλοκονόμου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Άγγελος Ελεύθερος & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Κωνσταντίνα Παναγιώτου & ΣΙΑ Ο.Ε.

© Πασχαλία Τραυλού, 2003
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2003

Πρώτη έκδοση: Μάιος 2003
Εικοστή δεύτερη ανατύπωση: Ιανουάριος 2008, 68η χιλιάδα

ISBN 978-960-274-711-7

Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών χλωρίου και φιλικό προς το περιβάλλον.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοίου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομυχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

Πασχαλία Τραυλού

Ήθελα μόνο ένα αντίο

ΕΙΚΟΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΑΝΑΤΥΠΩΣΗ
68η χιλιάδα

Από τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ κυκλοφορούν:

Με μπαλαντέρο τη μοναξιά, 2002

Η ματζίκα της αγάπης, 2005

Κλειδωμένο συρτάρι, 2006

Από τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ ετοιμάζεται:

Φτερά από μετάξι, 2008

Ευχαριστούμε την ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΡΜΗΣ
για την ευγενική παραχώρηση της φωτογραφίας
από το βιβλίο «Η Σμύρνη» του Μανόλη Μεγαλοκονόμου.

*Μονάχα τ' όνομά σου είν' εχθρός μου:
Εσύ ο ίδιος θα 'σουννα κι αν δε σε λέγανε Μοντέγο.*

[...]

*Τι είναι τ' όνομα; Αυτό που λέμε τριαντάφυλλο,
κι αλλιώς να ονομαζότανε το ίδιο δε θα μύριζε γλυκά;*

«Ρωμαίος και Ιουλιέτα»

ΟΥΙΛΙΑΜ ΣΑΙΞΠΗΡ

Β' Πράξη

Β' Σκηνή, «Ο κήπος των Καπουλέτων»

Μτφρ. Ερρίκος Μπελιές

Περιεχόμενα

Ο έρωτας και το γινάτι.....	11
Κόκκινος γλάρος	24
Το γαρίφαλο	38
Έρωτας ραψωδός	54
Ο Οκτώβρης της ντροπής	88
Οκτώβρης του 1999	107
«Jasmin»	108
Το ήθος και το πάθος	126
Νοέμβρης του 1999	148
Στην όχθη της λήθης	149
Θύματα της αγάπης	156
Σαν σκιά που καίει	180
Δεκέμβρης του 1999	197
Καλό ταξίδι	199
Γενάρης του 2000	212
Σιωπές και μελωδίες	213
Φλεβάρης του 2000	239

Σαν παλίρροια	240
Γρίφοι αισθημάτων	253
Γράμμα άδειο από λόγια	263
Μισή αγκαλιά	282
Μάρτης του 2000	292
Η αχυρένια κούκλα	293
Το αντάλλαγμα	308
Απρίλης του 2000	342
Αγάπη μάγισσα	343
Τα σπίτια των αγγέλων	353
Όταν ξεχνάει ο Θεός	370
Το κέλυφος της τρέλας	384
Ιούνης του 2000	402
Τα πικρά μαντάτα του φλιτζανιού	404
Σαν φωτιά και σαν ίσκιος	427
Λάδι και νερό	436
Ιούλης του 2002	453
Το όνειρο της Πόλης	454

Πρόσωπα

Ισμήνη: Ελληνίδα πρόσφυγας από τη Σμύρνη

Οσμάν Κεντίρ: Τούρκος αγαπημένος της Ισμήνης

Πάτροκλος και Φωτεινή Καρίτογλου: γονείς της Ισμήνης

Αϊμέ: μητέρα του Οσμάν

Άννα: Αρμενοπούλα πρόσφυγας από τη Σμύρνη, επιστήθια φίλη της Ισμήνης

Αγκόπ: πρώτος σύζυγος της Άννας

Λεωνίδα Μαθιοπούλου: σύζυγος της Ισμήνης

Χριστόφορος: γιος του Λεωνίδα Μαθιοπούλου
από τον πρώτο του γάμο

Ειρήνη Χρυσοπούλου: αδερφή του Λεωνίδα Μαθιοπούλου

Αντώνης Χρυσόπουλος: γιος της Ειρήνης Χρυσοπούλου

Ρεβέκκα Μωυζέ: σύζυγος του Αντώνη Χρυσόπουλου

Φωτεινή Μαθιοπούλου: νόθη κόρη της Ισμήνης και του Οσμάν

Φραντς: Γερμανός αξιωματικός

Μαριγώ, Βασιλική, Τασία: υπηρέτριες

Ρίζος: οικογενειακός φίλος της οικογένειας Μαθιοπούλου

Γιώργης: δεύτερος σύζυγος της Άννας

Λεωνίδα, Σίμος, Άννα: παιδιά του Χριστόφορου και της Φωτεινής
Μαθιοπούλου

Λευτέρης: φίλος της Ισμήνης στην Αίγινα

Μουράτ: Τούρκος πυροσβέστης, αγαπημένος της Άννας
Μαθιοπούλου

Πέτρος: σύζυγος της Άννας Μαθιοπούλου

Ο έρωτας και το γινάτι

Όταν στερεύει ο χρόνος σου, νιώθεις την ανάγκη να αφήσεις κληρονομιά στον επάνω κόσμο τα σώψυχά σου για να μην ξεχαστείς. Να φανερώσεις τις εμπειρίες και τα μυστικά σου για να αλαφρώσει και να ξεαποστάσει η ψυχή απ' τους σεβντάδες και τα κρίματα. Κι αν λάβεις και μια συγχώρεση για τα λάθη που έχεις κάνει, παίρνεις και κάνα πόντο για τον Παράδεισο. Απόψε ένιωσα πιότερο από ποτέ ότι ο χρόνος μου στερεύει. Είδα στον ύπνο μου ότι στεκόμουν σ' ένα σταυροδρόμι κατασκότεινο και στο βάθος, αριστερά και δεξιά, υπήρχαν δυο λάμπεις εκτυφλωτικές, εκεί που σκοντάφτει το βλέμμα στο άγνωστο. Ήμουν στη μέση και δεν ήξερα προς τα πού να τραβήξω. Κι έπειτα άρχισαν να περπατούν, βγαλμένοι μέσα από τα απόκοσμα εκείνα φώτα, δυο άντρες ντυμένοι με άσπρες κελεμπίες.

»Τους αναγνώρισα αμέσως. Δεν ξεχνάς τις μεγάλες αγάπες. Ήταν ο Οσμάν και ο Λεωνίδας αυτοί που πετάχτηκαν μέσα απ' το φως και με πλησίασαν τείνοντας τα χέρια προς το μέρος μου. Οι δυο άντρες που άφησαν το αποτύπωμά τους στην ψυχή μου. Τώρα ήταν άγγελοι, με τεράστιες, χνουδωτές φτερούγες που τις ανάδευε απαλά ένας αέρας. Δεν ήξερα προς τα πού να τραβήξω. Κρουστάλλιασα ανάμεσά τους απορημένη κι ενώ έβγαινε λάβρα από το φως τους, έτρεμα απ' την αγωνία ποιον να διαλέξω. Ακόμα κι όταν ξύπνησα, με έπνιγε το ίδιο δίλημμα. Άναψα τσιγάρο κι απόμεινα με τα μάτια ορθάνοιχτα ως το ξημέρωμα, περιμένοντας από τη λογική να κάνει το χρέος της. Χρειαζόμουν απεγνωσμένα μιαν απάντηση. Άδικα όμως.

»Η σκέψη μου έγινε κουβάρι, μπερδεμένο κι αξεδιάλυτο. Όμως έφτασε η ώρα για να αντικρίσω την αλήθεια. Καθένας έχει το κονάκι του στη ζωή και στο θάνατο και λένε ότι όταν ονειρευέσαι νεκρούς, τους ανταμώνεις. Τα όνειρα καθρεφτίζουν τις λαχτάρες του παρελθόντος και τις ελπίδες του μέλλοντος. Δεν ξέρω αν αυτό το δαχτυλίδι σημαίνει για σένα κάτι, για μένα όμως ήταν ό,τι πιο πολύτιμο κουβάλησα στο μακρύ ταξίδι μου μέσα στο χρόνο. Είναι του παππού σου, του Οσμάν, και σε παρακαλώ να μην το βγάλεις ποτέ απ' το χέρι σου. Είναι ο κρίκος με το δικό σου παρελθόν, Άννα. Ποτέ μην το απαρνηθείς. Θα 'ναι σαν να αρνείσαι το αίμα σου και την αλήθεια».

Ένα δαχτυλίδι με χωστό στο μάλαμά του ένα ρουμπίνι κόκκινο σαν αίμα βγήκε από το γέρικο χέρι, το γεμάτο καφετιές κηλίδες, και εξογκωμένες πράσινες και πυρογάλαζες φλέβες. Στο αυλάκι του μαλάματος πάνω στο δέσιμο έγραφε JASMIN, με αγνά γράμματα και μια χρονολογία, «1922», ταλαίπωρη κι αυτή απ' τον καιρό. Ογδόντα χρόνια δεν το είχε μετακινήσει στιγμή από τη θέση του η γριά, ένα με την όψη του χειριού της είχε γίνει, κόκκινη βούλα ζωής, πλάι στις πανάδες και τις ρυτίδες της κούρασης και των γηρατειών. Πλυσίματα, πλεξίματα, κεντήματα, ραψίματα, κνοφορίες, που κάνουν τα δάχτυλα διπλά από το πρήξιμο, τίποτα η Ισμήνη. Το δαχτυλίδι δε βγήκε από το δάχτυλο, σαν το μυστικό που δεν ξεμύτιζε από τα χείλη.

Σχεδόν ένα με τη σάρκα της είχε γίνει, το ένιωθε σαν ένα δάχτυλο· ακόμα κι αν το έβγαζε, νόμιζε πως θα πονούσε λες και της έκοβαν ένα αληθινό. Τον ένιωσε τούτον τον πόνο του αποχωρισμού η γερόντισσα πικρό σαν λάβδανο, αλλά τη μώρωξε η σκέψη ότι παράδωσε το λάφυρο της νιότης της στα χέρια όπου ανήκε. Και την αλήθεια για τη ζωή και το παρελθόν της τότε μου τα φανέρωσε. Λίγο πριν φύγει. Ως τότε το μυστικό έμεινε στο κιούπι της ψυχής της σαν λίρα φυλαγμένο.

«Άμα δεν ξέρεις, φοβάσαι κιόλα και σέβεσαι», την είχα ακούσει κάποτε να λέει. Σκόπιμα ύφαινε ένα τούλι μυστηρίου γύρω από τον εαυτό της. Τη λάτρευα και την πίστευα σαν θεά, ίσως γιατί δε με είχε αφήσει να διεισδύσω στα μυστικά μονοπάτια του παρελθόντος της, να τα διασχίσω και ν' αφουγκραστώ τα σφυροκοπήματα του χρόνου και τις λαχτάρες που τη λήγωσαν σαν άνθρωπο και σαν γυναίκα. Στα μάτια μου ήταν μια σιδερένια γυναίκα, ένα ανδρείκελο αλάνθαστο,

που πότε πότε του ξέφευγαν κάτι συμριναίικες κουβέντες. Είχε έρθει απ' τη Σμύρνη το 1922, παντρεύτηκε τον Λεωνίδα Μαθιόπουλο, έκανε τρία παιδιά. Αυτό ήταν το περιγράμμα της ζωής της σαν σχέδιο κοπανελιού που του έλειπε η λεπτομέρεια και το γέμισμα.

«Μην το βγάλεις ποτέ, κόρη μου, τούτο το δαχτυλίδι. Δεν έχω τίποτε άλλο από κείνον. Ούτε εσύ. Κράτα το, φύλαξέ το! Κι άμα πεθάνω, να μην κλάψεις. Να το θωρείς και να παρηγοριέσαι ότι πάω να βρω εκείνον για να πούμε δυο κουβέντες για όσα δεν προλάβαμε ποτές. Να βάλεις καλά στο μυαλό σου ότι η τόλμη και τα κουράγια αξίζουν σε τούτη τη ζωή. Κι η περηφάνια. Τι είν' η ευτυχία θαρρείς; Τα όνειρα που προφταίνουμε να κάνουμε ζάφτι».

«Τα έκανες ζάφτι, γιαγιά;» τη ρώτησα εκείνη τη μέρα που μου άνοιξε την ψυχή της.

«Έζησα πλήρη ζωή», απάντησε η γερόντισσα, ευέλικτη και καπάτσα ως το τέλος.

Ήταν στα ενενήντα εφτά η γριά. Τόσα μου δήλωσε. Η ταυτότητα έγκρυβε εφτά χρονάκια απ' όταν, μετά την Κατοχή που χάθηκαν τα επίσημα κιτάπια, οι γυναίκες για λόγους αυτοσεβασμού δήλωναν όσο νόμιζαν πως φαίνονταν ή όσο όριζε η φιλαρέσκειά τους. Σε δυο μέρες θα έμπαινε στα ενενήντα οχτώ. Ένας αιώνας ζωή κι ενώ κόντευε τα εκατό, δεν έλεγε ακόμα να παραιτηθεί. «Ο έρωτας και το γινάτι πεθαίνουν μόνον όταν βγει η ψυχή». Θυμάμαι ακόμα τα λόγια της να στάζουν ζωντάνια και τη ζήλευα, με την αγνή έννοια της ζήλιας, εκείνη που σε κάνει να λαχταράς να πάρεις λίγο από το φως του άλλου, χωρίς να τον βλάψεις.

Ως τη βραδιά που μου άνοιξε τα φυλλοκάρδια της και προσκύνησα τη δύναμη και το κουράγιο της, εγώ ένιωθα ένα μηδενικό. Εφτά χρόνια κρατούσα τα μάτια κλειστά κι έμενα δέσμια σε αδιαπέραστο σκοτάδι. Ο εαυτός μου; Ένα άδειο σχέδιο ήταν, μ' ένα κενό σαν φαύλο κύκλο. Κι από ανασφάλεια συρρικνωνόμουν σαν ζαρωμένο ασημόχαρτο.

Με τον καιρό, έγινα ένα φάντασμα με σάρκα και οστά, που κάθε βράδυ, όταν η μέρα έριχνε αυλαία, άφηνα το σκοτάδι να κυριέψει το κορμί μου και να το ταξιδέψει στους εφιάλτες του. Με το που βράδιαζε, άλλοτε ολομόναχη κι άλλοτε με τον Πέτρο, ένα σύντροφο που μου έμεινε αμανάτι αυτά τα εφτά χρόνια λόγω της αδυναμίας μου ν' αλλάξω ζωή, έβγαινα να αναπνεύσω τα άγρια αρώματα της πόλης, να αναζητήσω ένα πρόσκαιρο γήτεμα της σκέψης.

Τότε με τρώμαζαν οι ερημιές της νύχτας. Ως και το χρώμα του φεγγαριού μου φάνταζε δυσοίωνο.

Έσερνα τα αθλητικά μου στην άσφαλο, τραβούσα το φερμουάρ ως το λαιμό, έτρεχα στο καταφύγιο του αλκοόλ κι έπειτα παραδινόμουν στην κατάρα της βελόνας. Κι ο Πέτρος, συνοδοιπόρος και υπαίτιος κατά κάποιον τρόπο του κακού. Ήταν αυτός που μου είχε δώσει το κλειδάκι της Κόλασης, κερνώντας με στη χούφτα του την πρώτη κοκαΐνη. Αυτός που μ' έκανε να ξεχάσω τα βήματα της εσπαντρίγιας και να μάθω το χορό των χαμένων. Άρρουθμα οχτάρια στη σκονισμένη άσφαλο μες στο σκοτάδι δίπλα σε σακούλες σκουπιδιών κάτω από ένα σκυθρωπό φεγγάρι. Κι οι εσπαντρίγιες κρύφτηκαν πια σ' ένα παλιό μπαούλο με άφθονη ναφθαλίνη κι ένα σκουριασμένο λουκέτο που φρουρεί τις αγνές μνήμες.

Αχ, εκείνες οι μεταξωτές εσπαντρίγιες! Θαρρώ ότι τα αγνά μου χρόνια είναι κρυμμένα μέσα στις ίνες των κορδονιών τους. Τις φέρνω στη σκέψη μου και ταξιδεύω στο παρελθόν. Ξαναγυρνάω στον καθρέφτη της σχολής, στην κυρία Ιλίσαγια, που παιδευόταν για να βελτιώσω το άλμα μου στις πιρουέτες, με εξουθενωτικές πρόβες. Κι εγώ τότε δεν το 'βαζα κάτω. Κάθε φορά που άκουγα ένα μπράβο από το στόμα της, ένιωθα να ψηλώνω. Ήμουν δυνατή, ήμουν κάτι. Όχι κάτι σπουδαίο ή βαρυσήμαντο, όμως τολμούσα ακόμα να κάνω όνειρα.

«Θα γίνω διάσημη μπαλαρίνα», έλεγα και ξανάλεγα για να το πιστέψω κι η ίδια. Η Ισμήνη γελούσε. Με τη μουσική και τις εσπαντρίγιες μου τολμούσα τότε να το σκάω από το παρόν και να πιστεύω ότι κλείνοντας τα βλέφαρα είχα τη δύναμη να κατακτήσω τον κόσμο. Η αφέλεια της αυτοπεποίθησης, η ψευδαίσθηση της ευτυχίας! Αρκούσε να κοιτάζω τον εαυτό μου μες στο κοστούμι του Κύκνου, ν' ακούω τις πρώτες νότες του Τσαϊκόφσκι και να αντικρίζω μέσ' απ' τον καθρέφτη το ενθαρρυντικό χαμόγελο της Ισμήνης. Κι έπειτα να πετάω μακριά από το παρόν και να αιωρούμαι πάνω από ένα μέλλον που ήθελα να με αγκαλιάσει. Η μνήμη μου γυρίζει πάντα εκεί που δεν πονάει και αρνείται τις επιστροφές στους τόπους, στα λόγια και στα γεγονότα που δειλιάζω ν' αγγίξω, σαν πληγές που αιμορραγούν.

Δεν είναι δύσκολο να χαθείς μες στον εαυτό σου. Μια χαιρέκακη στιγμή είναι αρκετή κι ένας κακός υπολογισμός ή μια λάθος κίνηση. Όπως όταν επιχειρείς να κάνεις μια πιρουέτα, χωρίς την

απαιτούμενη φόρα για να προσγειωθείς ομαλά. Έτσι ακριβώς άρχισε η αντίστροφη μέτρηση. Σ' ένα κατάμεστο θέατρο. Η σκηνή του Βασιλικού Θεάτρου καλογουλισμένη, έτοιμη να δεχτεί τις μπαλαρίνες της Ιλίοναγια. Μεγάλη τιμή, ομολογουμένως, για μια ελληνική σχολή χορού να έχει την ευκαιρία να χορέψει πάνω σε μια σκηνή όπου έγραψαν ιστορία τα Μπολσσί. Κρυφοκοιτούσα τον κόσμο πίσω από την τεράστια βελούδινη κουρτίνα της κουίντας.

Τα ιλουστρασιόν προγράμματα στα χέρια έφτιαχναν αντανakλάσεις μες στην τεράστια σάλα μαζί με τις πέτρες των δαχτυλιδιών που άστραφταν στα δάχτυλα. Η Ισμήνη ήταν πάλι εκεί, με το παράξενο πράσινο καπέλο της με το φούξια φτερό. Λες και το έκανε επίτηδες για να την εντοπίζω ευκολότερα σαν σημαδόυρα μες στο πλήθος. Μου έκλεισε το μάτι, αν και δεν πίστευα ότι θα πρόσεχε κανείς ένα τόσο δα μουτράκι, σαν μύτη βελόνας πάνω στην πελώρια κουρτίνα. Πάντα ήταν εκεί. Δίπλα μου και συμπαραστατριά μου. Ιδίως όταν χόρευα αυτή την ιστορία της «Λίμνης των Κύκνων» ή τον «Καρυοθραύστη». Ποτέ δε μου είχε απαντήσει γιατί γυάλιζαν δάκρυα στα ματόγλαδά της πάντα όταν άκουγε τούτες τις μελωδίες. Ήξερα ότι κάτι ιδιαίτερο υπήρχε που έφερνε στα μάτια της βροχή και που σίγουρα δεν ήταν μόνο η συγκίνηση της στιγμής αλλά ένα συναίσθημα βαθύτερο, ίσως μια μνήμη που αργοσερνόταν από το παρελθόν της, μέσα από ένα βουερό ποτάμι οδύνης.

Ώρες ώρες θαρρώ ότι ξανακούω χειροκροτήματα. Μικρές καρφίτσες τρακ κάτω απ' τις εσπαντριγιες κάνουν τα πόδια να τρέμουν. Ένωθα μια σταλιά κάτω από τόσα φώτα και τόσα αμέτρητα μάτια. Έψαξα τα γνώριμα πράσινα μάτια της Ισμήνης για μια στιγμή μέχρι ν' ακούσω τις πρώτες νότες της μουσικής. Ν' αρπάξω λίγη από τη λάμψη τους, που μου έδινε πάντα κουράγιο. Δεν πρόλαβα. Μπήκα στη σειρά μου, άρχισα να θυμάμαι και να νιώθω τα βήματα της χορογραφίας. «Ένα-δύο κουά ντε φορ, άξελ, μετά διπλή πιρουέτα», η φωνή της Ιλίοναγια ταπουάζ στη μνήμη από τις αμέτρητες πρόβες. Κι έπειτα τα απανωτά ψαλίδια στον αέρα.

Καρφίτσες άγχους τρυπούσαν το πέλμα μου. Τα πόδια μου έτρεμαν σαν να περπατούσα πάνω σε γυαλιά. Κι έπειτα, στα πρώτα λεπτά της παράστασης, ένιωσα τους αστραγάλους μου να γίνονται χίλια κομμάτια στην επαφή των ποδιών μου με το έδαφος. Σαν ν' άκουσα ένα θόρυβο που τον ταύτισα με το θρυμματισμένο μου όνειρο. Στην αρχή δεν κατάλαβα ότι πονούσα. Ήταν σαν να είχα μείνει στον

αέρα και απλώς ονειρεύτηκα την πτώση. Μέσα από μια θολή μνήμη ακούω ξανά την απογοήτευση του κοινού κι έπειτα το αποχαιρετιστήριο χειροκρότημα καθώς έφευγα από τη σκηνή. Άνοιξα τα μάτια για μια στιγμή μόνο, αναζητώντας την Ισμήνη. Ένας σαδιστής προβολέας με ανάγκασε να κλειστώ σ' ένα αλλόκοτο σκοτάδι. Σ' αυτό εγκλωβίστηκα από τότε για επτά ολόκληρα χρόνια.

«Θα γίνει καλά, μην ανησυχείτε. Μόνο που...»

«Μόνο που;» Η Ισμήνη κρατούσε το καπέλο στο χέρι της και το έστριβε με αγωνία. Την έβλεπα θαμπά μέσα από τη χαραμάδα των βλεφάρων να περιμένει την απάντηση. Νόμιζαν μάλλον πως δεν άκουγα και η γιατρός περιέγραφε τις λεπτομέρειες της περίπτωσης μου χωρίς κανέναν ενδοιασμό.

«Σύνθλιψη αστραγάλων, ίσως δυσκαμψία που αντιμετωπίζεται με φυσιοθεραπεία επαρκώς. Θα περπατήσει κανονικά και πάλι, όμως δε θα ξαναχορέψει. Τουλάχιστον όχι μπαλέτο».

Άκουσα το λυγμό της, ένιωσα το χάδι της γεμάτο οίκτο πάνω στα μαλλιά μου. Έτσι τέλειωσαν όλα. Μια βίαη μη αναστρέψιμη αλήθεια είχε εμβόλιμα εισχωρήσει και είχε ανατρέψει τον κόσμο μου. Αποφάσισα τότε κάτω από τα σεντόνια του νοσοκομείου να μην ξαναονειρευτώ ποτέ. Χρειάστηκαν επτά χρόνια για να καταλάβω ότι δεν υπάρχει ζωή χωρίς όνειρα.

Ακολούθησαν οι φυσιοθεραπείες. Οι περίπατοι πάνω σε μαστούνια και πατερίτσες. Μόνο η ψυχή μου μπορούσε να χορεύει ακόμα, αιωρούμενη σαν κόκκος άμμου στον αέρα της άγνοιας για το σκοτεινό μέλλον που με περίμενε.

Άδεια χωρίς όνειρα, τι θ' απογίνω;

Έπειτα από έξι μήνες τα πόδια δε χρειάζονταν άλλο βοηθήματα. Μόνο η ψυχή μου είχε ανάγκη για βοήθεια, αλλά κι αυτή συνέχιζε να υπάρχει έστω και σαν άδειο κουτί κάτω από μια επίφαση γέλιου για να μην υποφέρει η Ισμήνη μαζί μου. Ήθελα τόσο να την προστατέψω. Ήταν γριά πια. Πόσο θα άντεχε τόση οδύνη;

«Μην ανησυχείς. Γύρνα πίσω. Εγώ θα μείνω λίγο ακόμα στη Μόσχα, να ξεκουραστώ. Να διασκεδάσω. Τώρα που δε χρειάζεται πια να μετρώ τις κινήσεις μου, θέλω να ζήσω λίγο σαν απλός άνθρωπος, γιαγιά», της είπα με μια διάθεση για μαύρο χιούμορ.

Οι δίαυτες, οι πρόβες, οι συγκεκριμένες ώρες ύπνου, η ειδική διατροφή σου τσακίζουν τα νεύρα. Όταν όμως σταματούν ξαφνικά, χάνεις τον εαυτό σου κι έχεις μια ζωή που δεν ξέρεις τι να την κάνεις.

«Ολόκληρη η ζωή είναι ένας χορός, ψυχή μου, που αν δε μετράς τα βήματά σου, χάνεσαι», είπε η Ισμήνη κι έσφιξε το σάλι της στους σκυφτούς της ώμους.

«Άσε με λίγο να ζήσω χωρίς να σκέφτομαι. Μόνο για λίγο. Δεν μπορώ να σκέφτομαι τώρα».

«Η σκέψη σβήνει μόνο με το θάνατο, καλή μου. Αν σβήσει νωρίτερα, τότε δεν είσαι άνθρωπος αλλά φάντασμα».

Παρά τις αντιρρήσεις της, με άφησε μόνη. Έμεινα πίσω στη Μόσχα χωρίς το χαλινάρι της συμβουλής της για πρώτη φορά και μεταμορφώθηκα, χωρίς σκέψη πια, σε φάντασμα. Βυθίστηκα στη δίνη ενός παρόντος που με τραβούσε όλο και βαθύτερα σ' εκείνο το πρώτο σκοτάδι που αντίκρισα μετά τη συντριβή του ονείρου μου. Εφτά χρόνια μετά από εκείνον τον αποχωρισμό μου στο αεροδρόμιο του Λένινγκραντ αναρωτιόμουν τι θα γινόταν αν η Ισμήνη δεν είχε φύγει, αν δε με είχε πιστέψει, αν το ένστικτό της ήταν δυνατότερο από τις κίβδηλες διαβεβαιώσεις μου.

Είχα μεγάλη ανάγκη να ξεχάσω τα βήματα της εσπαντρίγιας, τις μελωδίες, την έκσταση του χορού. Υπήρξαν φορές που ξυπνούσα και προσποιόμουν ότι όλα αυτά ήταν ένας εφιάλης κι έπειτα πίεζα τους αστραγάλους μου να ακροστατήσουν μπροστά στον καθρέφτη. Σωριαζόμουν πάνω στο πλεχτό καρπέτο, κουλουριαζόμουν κι έκλαιγα ολομόναχη, ώσπου μ' έπαιρνε η νύχτα κι ο ύπνος να με λυτρώνουν για κάποιες ώρες. Όταν πια ούτε η νάρκη δεν κατάφερε να αλλάξει την κατάσταση εντός μου, αρκούσε ένα τηλεφώνημα στη ρεσεψιόν για να έρθει η σωτήρια μπουκάλια με τη βότκα δυναμίτη και να αναλάβει το καθήκον της λήθης.

Λίγο αργότερα άρχισα να χρειάζομαι αέρα. Όταν σουρούπωνε, έβγαινα στα σοκάκια της Μόσχας κι αφηγόμουν στο σφιγμένο του παγωμένου κενού μου. Ήμουν ελεύθερη κι είχα σκλαβωθεί μέσα στο ίδιο μου το σώμα. Είχα φτερά και τα έχασα σαν καταδικασμένος άγγελος. Η απώλεια του ονείρου μου στη σκιγή του θεάτρου ταυτίστηκε μέσα μου με μια πτώση παρόμοια με την προπατορική. Έπρεπε να τιμωρηθώ κι άρχισα να αυτοτιμωρούμαι και να αυτοκαταστρέφομαι. Η Ισμήνη απύσχα σ' όλη αυτή την οδύνη, με την ψευδαίσθηση που της πρόσφεραν τα εφησυχαστικά μου γραμμάρια.

«Μέρα τη μέρα νιώθω καλύτερα. Διασκεδάζω και βρίσκω τον εαυτό μου. Ελπίζω ότι σε λίγο καιρό θα είμαι πάλι κοντά σου. Θέλω να κάνω μια καινούργια αρχή, γιαγιά. Μην ανησυχείς για τίποτα».

Οχτώ μήνες κράτησαν τα ψέματα σ' εκείνη, ενώ οι σκληρές αλήθειες βούιζαν ένοχα γύρω από τον ρημαγμένο εαυτό μου. Είχα αδειάσει εντελώς όταν συνάντησα τον Πέτρο.

Ένας χαμένος άγγελος κι εκείνος. Μόνος, ταγμένος στις επιχειρήσεις του, το χρηματιστήριο και την ασφυκτική εποπτεία του κινητού του. Τον έβρισκαν παντού, τον αναζητούσαν παντού, δεν είχε χρόνο για δικές του σκέψεις. Μόνο αργά τη νύχτα, όταν τολμούσε να απενεργοποιήσει το τηλέφωνό του προφασιζόμενος ότι είχε ανάγκη λίγο ύπνο, μιλούσε με τον εαυτό του. Φάνταζε σαν ένα αλλόκοτο πλάσμα που είχε σχεδόν ξεπεράσει τις ανάγκες του κορμιού. Την ανάγκη της τροφής την είχε καλύψει με πολυβιταμινικά σκευάσματα και με κάποια σάντουιτς από ζαρωμένο ψωμί σαν από πλαστικό.

Την ανάγκη του κορμιού για λίγη τρυφερότητα την αντιμετώπιζε κι αυτή με το κινητό του, καλώντας σ' έναν αριθμό που αναλάμβανε εχέμυθα να του στείλει μια καλλονή που δε μιλούσε καν τη γλώσσα του για μια τυποποιημένη συνουσία χωρίς συναίσθημα και εξάρσεις, μια φυσική εκτόνωση, περίπου για μία ώρα την εβδομάδα. Όσο για τα ξεστρατίσματα της σκέψης σε αθώες επιθυμίες, αρκούσε λίγη κοκαΐνη για να τις κάνει αγνές, έως το χάραμα που θ' άρχιζε πάλι το κουδούνισμα του τηλεφώνου και θα φορούσε το κοτούμι της οικτρής του καθημερινότητας.

Ήταν Έλληνας επιχειρηματίας και η ζωή του διαγραφόταν με σταθερές συνχότητες πάνω σ' ένα πρόγραμμα ταξιδιών που επαναλάμβανε σταθερά για τις επαγγελματικές του υποχρεώσεις. Γνωριστήκαμε όταν ήταν κι εκείνος στη Μόσχα. Χαμένη εγώ, χαμένος κι εκείνος, η ταύτιση που νιώθαμε μας ένωσε. Η υπόσχεσή μου να μην ξαναονειρευτώ με προσγείωσε κοντά του. Ο Πέτρος μου εξασφάλιζε μια ήρεμη, ακύμαντη ζωή. Και η πρώτη κοκαΐνη από τα χέρια του έφερε τη λήθη των ονείρων που λαχταρούσα. Κοντά του ξέχασα οριστικά τα βήματα της εσπαντριγίας κι έμαθα το μεθυσμένο βήμα των σκιών. Κανένας δε θα μπορούσε να πιστέψει πως είμαστε οι ίδιοι άνθρωποι με τις πρωινές μας εικόνες. Εκείνος με τον δερμάτινο πανάκριβο χαρτοφύλακα κι εγώ με το ανστηρό ταγέρ και το συγκροτημένο προσωπείο, καθισμένη τυπικά στην περιστρεφόμενη καρέκλα του γραφείου μου, ως υπεύθυνη δημοσίων σχέσεων σ' ένα ινστιτούτο ομορφιάς — η Ιλίσαγια μου εξασφάλισε στο εξής το επάγγελμά μου.

Με ενοχλούσε ο ήλιος που έμπαινε από τα στόρια. Σαν αισιοδοξία αταίριαστη στις σκέψεις. Ο καφές δεν άλλαζε καθόλου την κατάσταση, τις στιγμές που κυλούσε σκοτεινός μέσα στη στυφή μου γεύση. Ούτε οι τυποποιημένες υποθέσεις που χειριζόμουν στη δουλειά. Γι' αυτό βαριόμουν και άρχισα άθελά μου να ψάχνω πάλι για ένα καινούργιο όνειρο που δεν ερχόταν. Όταν έμπαινε κάποιος στο γραφείο, γελούσα ανέμελα. Υποκρινόμουν. Και η υποκρισία λυτρώνει μόνο αν είσαι ηθοποιός. Αλλιώς σε βάζει σε μιαν ύπουλη πρέσα. Χωρίς την ηθική, την αγνότητα και την ευελιξία ενός ηθοποιού!

«Γιατί, κορίτσι μου; Πού πήγε ο άνεμος που ανάθρεψα, πού είναι ο κύκνος που έκανε πιρουέτες μες στο αστείο χνουδωτό κοστούμι που σου είχα φτιάσει; Ουρί ήσουν! Κοτζάμ νεράιδα. Πώς άδειασες έτσι; Γιατί;»

Την έφερε βαρέως εκείνη την απώλεια της πιρουέτας και τα φόρτωνε όλα στο κισμέτ. Η γριά προσπαθούσε να βοηθήσει. Αν ήταν δυνατόν, θα όρμαγε μες στο μυαλό μου με τη σκούπα της να βάλει τάξη στο σκόρπιο λογικό μου, όπως έβαζε σε λογαριασμό τα σκόρπια ρούχα μου. Οι σκέψεις όμως δεν είναι πράγματα που τα στριμώχνεις σ' ένα ντουλάπι. Θέλουν άλλων λογιών λύσεις και απαντήσεις. Το ήξερε και το ήξερα. Ανάδιναν αρρώστια οι συλλογισμοί μου και δεν μπορούσα πια να γιατρευτώ από μόνη μου. Παρακολουθούσε καιρό το κατρακύλισμά μου, όμως δεν έμπαινε στη μέση αν εγώ δεν της το γύρευα. Περίμενε την αποδοχή της πώσης μου. Έπρεπε μόνη μου να νιώσω ότι έγινα ένα με τη λάσπη και να θελήσω να εκτοξευθώ πάνω απ' το βούρκο για να μου ρίξει εκείνη το σκοινί.

Μέρες με τυραννούσε η σκέψη να κλείσω οριστικά τις σχέσεις μου με τις σκιές και τις βελόνες. Δεν είχε απομείνει πια ούτε μία φλέβα ακέραιη, ούτε μία σπίθα ζώσα στο μπερδεμένο μου κεφάλι. Ακροβατούσα ανάμεσα στην απόλυτη παράδοση και την αυτοκτονία και σε μια ελπίδα διάφανη σαν τσιγαρόχαρτο να βρω τον εαυτό που είχα προδώσει. Είχε φτάσει η ώρα για την πρώτη ένεση κάτω από τη γλώσσα. Και μετά; Δεν υπήρχε μετά.

Σιχαινόμουν τα κέντρα αποτοξίνωσης, τους γιατρούς, τους συμβουλάτορες. Δε θ' άντεχα τούτη τη στιγμή κηρύγματα. Ένα χέρι βοήθειας είχα ανάγκη, κι αυτό σίγουρα δεν ήταν του Πέτρου.

Τις Κυριακές πηγαίναμε στο σπίτι της γιαγιάς για φαγητό όλο

αυτό το διάστημα του συμβατικού μου γάμου. Ο Πέτρος μου φαινόταν γελοίος πίσω από την τεράστια ανθοδέσμη, πάντα με κόκκινα γαρίφαλα, που της έπαιρνε για να την καλοπιάνει. Τον είχε πιάσει μια μανία να κερδίσει την εύνοιά της, λες και τον προκαλούσε εκείνη με τη στημένη περιφρόνηση. «Οι άντρες είναι σαν τον ίσιο. Όσο τους περιφρονείς, τόσο σε κυνηγάνε». Έπαιρνε τα λουλούδια στην αγκαλιά της, τα μύριζε, έσκαγε ένα χαμόγελο, ένα μείγμα από στοργή και οίκτο για τον Πέτρο. Χαλάρωνε λίγο κι εκείνος ξανασοβάρενε σ' ένα λεπτό.

Ο Πέτρος ποτέ δεν της γέμισε το μάτι. Παρά την οικονομική του επιφάνεια, παρά τη θέση του σε μεγάλη εταιρεία, παρά τη φινέτσα στα κοστούμια του, η Ισμήνη στραβομουτσούνιαζε.

«Ενώ τα έχει όλα, κάτι του λείπει».

«Τι, βρε γιαγιά;»

«Ίσως ο έρωτας στο βλέμμα σου. Δεν είσαι ερωτευμένη. Την ξέρω τούτη τη ματιά».

«Από πού; Πώς;»

«Δεν είναι η ώρα να σου πω».

«Τι του λείπει, γιαγιά;» ρωτούσα πιο επίμονα.

«Εσύ θα το βρεις. Εσύ τον πήρες».

«Όποιος έχει τα γένια...» την πείραζα εγώ.

«Κάποτε θα τον προδώσεις...» μου ψιθύρισε πονηρά. «Ίδιος είναι με τον Δημήτρη, της Φωτεινής...»

Τότε δεν την καταλάβαινα. «Προεόρτια Αλτσχάιμερ...» τόλμησα να σκεφτώ, αλλά δεν έβγαλα άχνα, μη μ' ακούσει.

Η γιαγιά έβγαξε το πορσελάνινο σερβίτσιο με τον χρυσό περίγυρο, τα ασημένια μαχαιροπίρουννα, εκείνα με τη φιλντισένια λαβή, που έστρωνε όταν έκανε γιορτινά τραπέζια, τότε που ακόμα η ζωή της ήταν πλημμυρισμένη ανθρώπους. Είχε το κέφι να κρατάει τις παραδόσεις και το σαβουάρ βιβρ, που άλλοτε απεχθανόταν, φρεσκοσιδέρωνε τις λινές της πετσέτες για να μυρίζουν λεβάντα την ώρα του φαγητού και τις τύλιγε σε σχήμα βεντάλιας. Τις χαρτοπετσέτες δεν τις καταδέχτηκε ποτέ. «Οι εύκολες λύσεις δεν είναι ποτέ οι πιο καλές λύσεις».

«Κάθε ευτυχία...» έλεγε δυνατά πιάνοντας το ποτήρι που έσταζε στο τραπεζομάντιλο από το Πάρκινσον, αλλά εκείνη, απτόητη, επαναλάμβανε την ευχή με την αχνή ελπίδα να πιάσει κάποτε τόπο. Το έβλεπε ότι κάτι δεν πήγαινε καλά.

Τον τελευταίο καιρό η αγωνία της είχε ξεσπαθώσει και το μυστικό μου είχε γίνει διάφανο. Μαζί και η οργή της, που γυάλιζε στο βλέμμα της, επειδή δεν την εμπιστευόμουν. Ήξερε ότι κάτι τρέχει, αλλά δεν ήξερε τι ακριβώς. Είχα πάρει για τα καλά την κατιούσα, τόσο που τη λάσπη δεν την άγγιζα απλώς, μα τη γεύομουν. Πετσι και κόκαλο, άπτηνη, είχα ανάγκη συχνότερα τη δόση μου, μαύροι κύκλοι σαν καπνισμένα μισοφέγγαρα κάτω απ' τα μάτια. Και μακρουμάνικα πουκάμισα ακόμα και τις μέρες που έσκαγε ο τζιτζικας, προσπαθώντας να κρύψω τις μελανιές στις φλέβες.

Την τελευταία Κυριακή είδε η γριά το ανιστόρητο: να φοράω ζακέτα κατακαλόκαιρο. Αστραψε κάτι στο μάτι της, αλλά το προσπέρασα όταν σήκωσε το ποτήρι για την πρόποση. Έτρεμε παραπάνω το χέρι της εκείνο το απομεσήμερο, αλλά όπως πάντα είχε μια πειστική δικαιολογία όταν μαστόρευε μια πονηριά.

«Δεν πήρα και το χάπι μου για το τρέμουλο σήμερα...» είπε η αλεπού κι έχυσε το κρασί πάνω στα ρούχα μου δήθεν τυχαία. «Με συγχωρείς, κορίτσι μου», έκανε αλαφιασμένη και μου τράβηξε τη ζακέτα τάχα να την ξεπλύνει, να φύγει το κρασί που αφήνει ανίκητο λεκέ, όπως είπε. Δεν πρόλαβα να βγάλω άχνα και το μυστικό μου έχασκε γυμνό μπροστά στα μάτια της. Το βλέμμα της αγρίεψε όπως όταν με μάλωνε παιδί κι έπειτα άδειασε απότομα. «Οι εύκολες λύσεις δεν είναι ποτέ οι πιο καλές λύσεις», είπε για άλλη μια φορά.

Έκρουσα το βλέμμα μου μες στους κόκκους του πιπεριού που κολυμπούσαν στη σούπα μου και αναπόλησα τα βήματα της εσπαντρίγιας. Θόλωσα έπειτα, και η ματιά μου έγινε βλέμμα κυνηγημένου ελαφιού που άκουγε πυροβολισμούς στο δάσος κι έτρεχε να κρυφτεί χωρίς να ξέρει πού. Σηκώθηκα από το τραπέζι και κίνησα προς την πόρτα.

«Ο άντρας πρέπει να κουμαντάρει τη γυναίκα, να τη στηρίζει, να τη βοηθάει να νιώθει γυναίκα, βρε. Όχι να αποκτά αντρίκεια δύναμη και να παλεύει μονάχη της!»

Η Σμυρνιά είδε ξεκάθαρα ότι ο Πέτρος ήταν ακατάλληλος για μένα. Ντράπηκε και ο ίδιος, έφυγε κι έκανε μέρες να φανεί από το σπίτι.

Έτρεμα. Περπάτησα αρκετά ώσπου βρέθηκα στο στέκι μου. Κάθισα σ' ένα σκαμπό του μπαρ, ο μπάρμαν μού έβαλε ένα διπλό ουίσκι χωρίς παγάκια μπρος μου. Ήξερε πια τα γούστα μου. Αυ-

τός που μου έφερε τη δόση ήρθε στην ώρα του, κάθισε δίπλα μου, έβγαλε το σακουλάκι του καπνού όπου έκρυβε το εμπόρευμα, το πέρασε κι εκείνο από μπροστά μου, με υπονοούμενο.

«Πρώτο πράμα. Τώρα ήρθε...»

«Θέλω πίσω τη ζωή μου!» τόλμησα να πω καθώς τον έβλεπα μέσα απ' τους καθρέφτες του μπαρ σαν δαίμονα με κατακόκκινα μάτια.

«Πόσο θ' αντέξεις, νομίζεις;» κάγχασε.

«Θ' αντέξω!» του είπα με πείσμα που μέχρι εκείνη τη στιγμή δεν πίστευα ότι διέθετα.

«Πάρ' το, μπας και χαρμανιάσεις και δεν ξέρεις τι να κάνεις. Μια εβδομάδα θα κάνω να ξαναπεράσω από δω».

Έγνεψα όχι σηκώνοντας τα φρύδια ως τις ρίζες των μαλλιών μου.

«Άσπρο πάτο», φώναξα στον μπάραμ που με κοίταξε παράξενα. Ήπια μονορούφι το ουίσκι, κήκα, έβηξα, πέταξα το πεντοχίλιαρο πάνω στην μπάρα κι έφυγα γελώντας. Γύρισα σπίτι τρέχοντας χωρίς να ριξω πίσω μου ούτε μια ματιά. Ένωθα σκιές να μ' έχουν πάρει στο κατόπι, αλλά δεν ήθελα να κοιτάξω για να μην τρομάξω. Κρουβόμουν απ' το φόβο μου. Σαν έφτασα στο σπίτι, μπήκα και κλειδαμπάρωσα λες και θα κλείδωνα τις σκιές απ' έξω. Έπεσα σαν νεκρή στην πολυθρόνα. Ακινήσια κι ερημιά ολόγυρά μου. Ο νους μου ξαναλειτούργησε μετά από καιρό. Ένωσα τη ζωή μου σαν μπαλαρίνα λούνα παρκ να στροβιλίζεται άσκοπα γύρω από τον μονότονο άξονα του χρόνου μου. Τρόμαξα από τη σκέψη αυτή και σηκώθηκα πανικόβλητη.

Αναψα τη λάμπα, πήγα προς το χολ, κοιτάχτηκα με θράσος στον καθρέφτη, πρώτη φορά μετά από επτά χρόνια. Όλα τα δυσσιώνα χρόνια, κάθε που περνούσα την εξώπορτα, διέσχίζα το χολ με σκυφτό κεφάλι, να μην ιδωθούμε με τον καθρέφτη μου, σαν να ήμαστε ορμισμένοι εχθροί. Τον φοβόμουν, σχεδόν τον μισούσα. Μου μιλούσε σκληρά, με ανέκρινε, με ζόριζε. Εκείνο το βράδυ εγώ και το ειδωλό μου συναντηθήκαμε και κάναμε μια εξομολόγηση ψυχής. Τα λόγια που δε μου έλεγε η γιαγιά μου τα ομολογούσε ο καθρέφτης. Διαόλου κάλτσα εκείνη τελικά. Καπάτσα και τετραπέρατη. Ήξερε ότι τα λόγια είναι άχρηστα αν η ψυχή δε θέλει να τ' ακούσει. Την ψυχή μου έπρεπε να ταράξει λοιπόν κι είχε οργανώσει τέλεια την πλεκτάνη.

Το δέρμα είχε πάρει το χρώμα του θανάτου και το κορμί είχε αδειάσει απ' τους χυμούς του. Κρύωνα. Τα κόκαλα κροτάλιζαν, οι ώμοι έγερναν σαν για να ξαποστάσουν πάνω στη γη, και στο στο-

μάχι μου ψυχορραγούσε ένα πουλί. Πονούσα. Είχε φτάσει η ώρα.

Σαν πόνοι τοκετού αυτοί οι πόνοι. Εκείνο το βράδυ γεννήθηκε ο νέος μου εαυτός.

Ο Πέτρος άφαντος, για καλή μου τύχη. Ποτέ δε μου είπε πού ήταν εκείνο το μοιραίο βράδυ. Άλλοτε, τέτοια ώρα, βάζαμε στο καμινέτο το νερό να βράσει κι αποστειρώναμε τη σύριγγα. Έπειτα ζυγίζαμε το περιεχόμενο της σκόνης, ετοιμάζαμε τη δόση με θρησκευτική ευλάβεια. Όποιος έτρεμε λιγότερο λόγω της στέρησης λύτρωνε πρώτος με την ένεση τον άλλον.

Ο σφιγκτήρας σαν φίδι αναζητούσε για λεία μια φλέβα. Τις νύχτες σκότωνα τις φλέβες μου μία μία. Όλο και πιο λίγες γλίσπωναν μετά από κάθε χρήση, ώπου τα άκρα μου έπαψαν να είναι ανθρώπινα κι έγιναν μελανά κλαδιά χωρίς αισθήσεις. Κι όταν η ουσία άρχιζε να ταξιδεύει μες στις φλέβες, αγκαλιαζόμασταν σφιχτά και σεριανούσαμε σε άρρωστες παραισθήσεις.

Αν ήταν εκείνος μαζί μου αυτό το βράδυ, θα προσποιόταν ότι με λυπάται. Θα έτρεχε κοντά μου με μια κουβέρτα να με σκεπάσει, θα ακουμπούσε τα χείλη του στο μέτωπό μου για λίγα δευτερόλεπτα κι έπειτα θα επαναλάμβανε την ιεροτελεστία του θανάτου, την ιεροσυλία της ζωής. Θ' άναβε το καμινέτο, θα ετοίμαζε τη σύριγγα. Θα άνοιγε με δέος το διάφανο σακουλάκι, θα ζύγιζε τη σκόνη στη ζυγαριά ακριβείας. Με μόνιμο άγχος να μην πέσει στη δόση ούτε ένας κόκκος παραπάνω. Κι έτσι θα ξανάπεφτα στην κόλασή μου.

Άρπαξα από την απουσία του την ευκαιρία για την επιστροφή στο φως. Το ίδιο βράδυ εκείνον τον κατέταξα στους δειλούς και τον ξέγραψα. Δεν άντεχα άλλο την παρερμηνεία του για τη ζωή σαν ερμηνεία του κόσμου. Δεν ήθελα πια να τον πιστεύω και να είμαι δίπλα του. Είχε γίνει πολύ μικρός, αόρατος πια στα μάτια μου.

Έρωτας και πόλεμος...
Μια αγάπη ψυχορραγεί στην προκουμαία
της Σμύρνης το Σεπτέμβρη του 1922.
Η Ισμήνη φεύγει για την Ελλάδα
με κειμήλιο ένα δαχτυλίδι και ένα
πολύτιμο μυστικό στα σωθικά.

Ο Οσμάν θα μείνει πίσω
για να αναμετρηθεί με τη δειλία του.
Το αντίο που δεν ειπώθηκε θα γίνει
μέσα τους μια τυραννική σκιά.
Η ιστορία της Ισμήνης θα δεθεί
με την ιστορία της Ελλάδας.
Η Σμυρνιαά θα ζηήσει μια ζωή γεμάτη
μέσα από γεγονότα και ανθρώπους
που υφαίνουν το μαγνάδι
των αναμνήσεων και των εμπειριών της.

Όμως εκείνον τον νοσταλγεί πάντα ώσπου
το κισμέτ φιλοτεχνεί ένα απροσδόκητο
φινάλε για τη σχέση τους,
χαρίζοντας στην εγγονή της, την Άννα,
μια ακριβή αυτογνωσία.

*Από τη συγγραφέα του βιβλίου
ΜΕ ΜΠΑΛΑΝΤΕΡ ΤΗ ΜΟΝΑΞΙΑ*

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 1, 106 79 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr

ISBN 978-960-274-711-7

9 789602 747117

